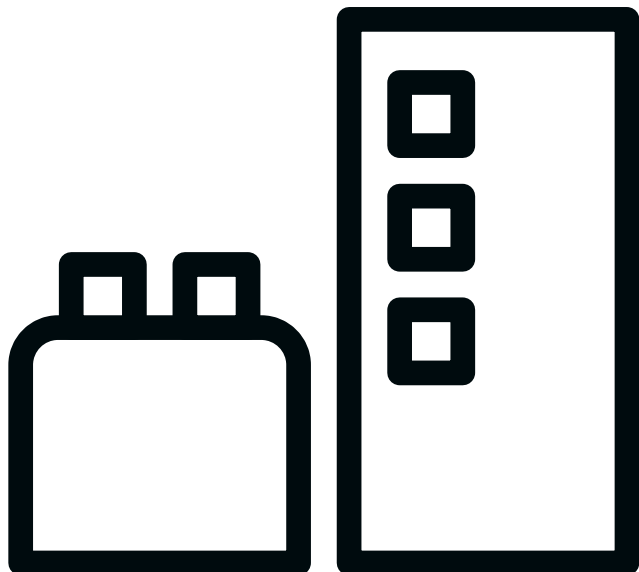

NIVELL I

Vivim junts

EL NOSTRE BARRI

Aquest material és una obra col·lectiva concebuda, dissenyada i creada al Departament d'Edicions Educatives de Grup Promotor / Santillana Educación, S. L., dirigit per Teresa Grence Ruiz i Pere Macià Arqué.

Hi ha participat l'equip següent:

TEXT

Vicente Camacho Díaz
Maite López-Sáez
Màrius Serrano Vargas

EDICIÓ

Vicente Camacho Díaz

DIRECCIÓ DEL PROJECTE

Maite López-Sáez Rodríguez-Piñero

El treball per projectes en educació primària

Moltes recerques posen en relleu que aprenem millor quan volem aprendre. La **motivació** juga un paper fonamental en els processos d'aprenentatge i, per tant, també en l'elecció dels mètodes d'ensenyament.

La metodologia basada en el **treball per projectes** estimula el gust per la investigació i el descobriment. La realització de projectes de treball en equips cooperatius constitueix una forma d'**aprendre fent**, una estratègia imprescindible per aconseguir un **aprenentatge significatiu**. És per aquest motiu que neix Santillana**Pro**jectes.

Aquesta sèrie ofereix projectes de treball de caràcter multidisciplinari, per a tots els nivells d'educació primària, en els quals l'alumnat es converteix en el protagonista de l'aprenentatge. En cada projecte es proposa un conjunt de **tasques d'investigació** que conviden a analitzar situacions reals o versemblants i a posar en joc idees, coneixements, procediments i actituds per aconseguir un objectiu o resultat final col·lectiu.

En aquesta metodologia els resultats són importants, però els processos d'investigació i el treball cooperatiu són igualment enriquidors per al desenvolupament de les competències. L'alumnat aprèn a partir de l'experimentació, l'anàlisi de casos, el debat, la confrontació d'idees, la cerca de solucions o la construcció d'artefactes. Es potencia, així mateix, l'anàlisi crítica de la informació i la capacitat de síntesi, la responsabilitat personal i col·lectiva, i les habilitats de relació interpersonal.

El treball amb Santillana**Pro**jectes suposa una manera molt eficaç i estimulante d'ensenyar i aprendre.

Índex

6 L'univers
Santillana **Pro**jectes:
materials i recursos

8 Estructura d'un projecte

12 El treball cooperatiu

14 El quadern d'equip

Vivim junts

21 Presentació del projecte

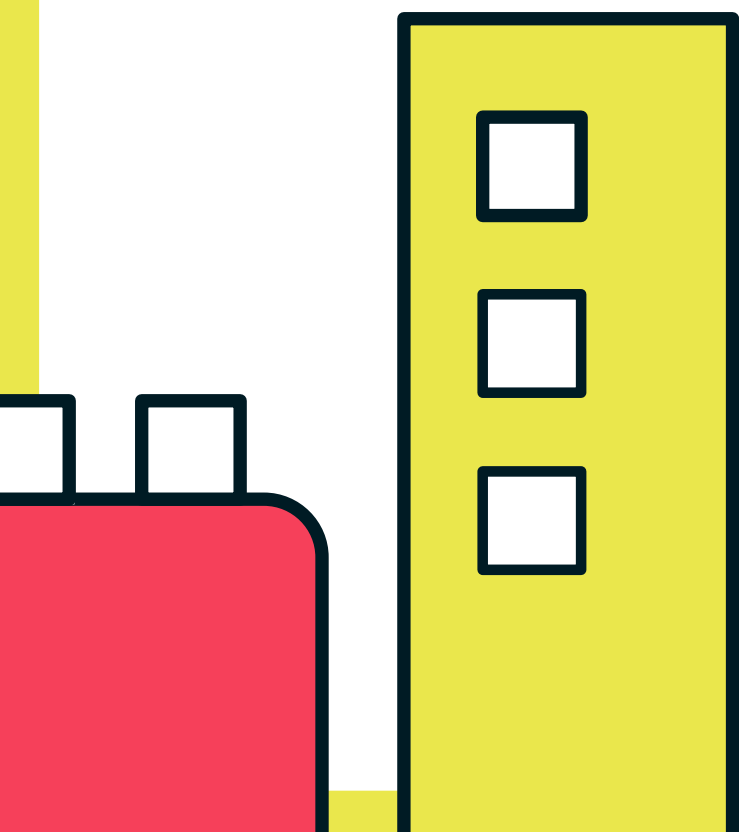
22 Temporització

23 Mapa conceptual

24 El portal web
Vivim junts

26 L'atenció a la diversitat
en el projecte

27 La participació de
les famílies

VIVIM JUNTS

Programació didàctica

- 30** Taules de programació
- 36** Contribució del projecte al desenvolupament de les competències bàsiques
- 38** Les intel·ligències múltiples en el projecte

VIVIM JUNTS

Desenvolupament didàctic

- 42** Punt de partida
- 44** L'ajuntament
- 46** Els carrers del barri
- 48** Els edificis del barri
- 50** Un parc nou
- 52** Passegem amb seguretat
- 54** Fem servir plànols

- 56** Els veïns

- 58** El barri canvia amb el temps

- 60** Els problemes del barri

- 62** Tenim cura del barri i el millorem

- 64** Acabem el projecte

VIVIM JUNTS

Avaluació

- 68** L'avaluació en el projecte

- 69** Rúbrica del projecte

- 70** Rúbrica del dossier d'aprenentatge

- 71** Rúbrica del treball final

- 72** Rúbrica d'aprenentatge cooperatiu

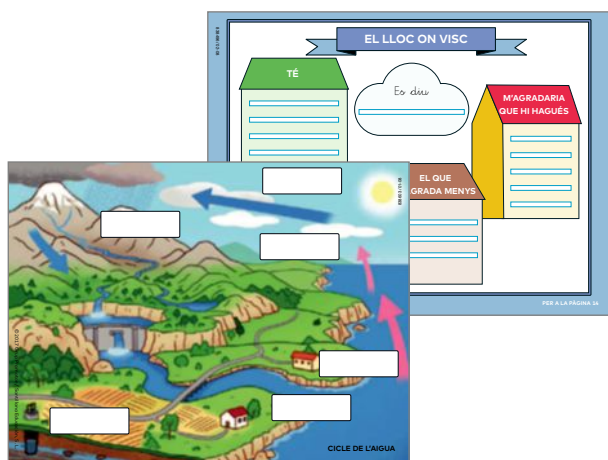
- 73** **Dossier informatiu**

L'univers SantillanaProjectes: materials i recursos

PER A L'ALUMNAT

Quadern de treball amb un sobre de materials

- Organitzat en fitxes independents.
- Pàgines encunyades per facilitar-ne l'arxivament.
- Enquadernació d'espiral.
- El sobre de materials conté làmines, mapes, suports d'escriptura, esquemes, mapes conceptuals, adhesius...

Portal web del projecte

- Espai dissenyat específicament per a la cerca de la informació.
- Incorpora tots els continguts necessaris per al desenvolupament del projecte.
- Inclou diferents tipus de recursos multimèdia: documents, vídeos, làmines i mapes interactius, presentacions, galeries d'imatges, audicions, animacions...

PER AL PROFESSORAT

Desenvolupament didàctic i dossier informatiu

- Inclou la programació didàctica.
- Aporta propostes i suggeriments metodològics.
- Proporciona rúbriques per a l'avaluació.
- Incorpora un dossier amb documents i recursos per al professorat.

Solucions en format digital

Portal web del projecte

A més d'accedir a tota la informació que conté el portal, els docents disposen d'un espai per a l'intercanvi d'informació amb el seu grup d'alumnes.

FORMACIÓ I COMUNITAT

Manual de formació docent

Conté les seccions següents:

- Introducció a la neuroeducació
- Treball per projectes
- Aprenentatge cooperatiu
- Avaluació formativa

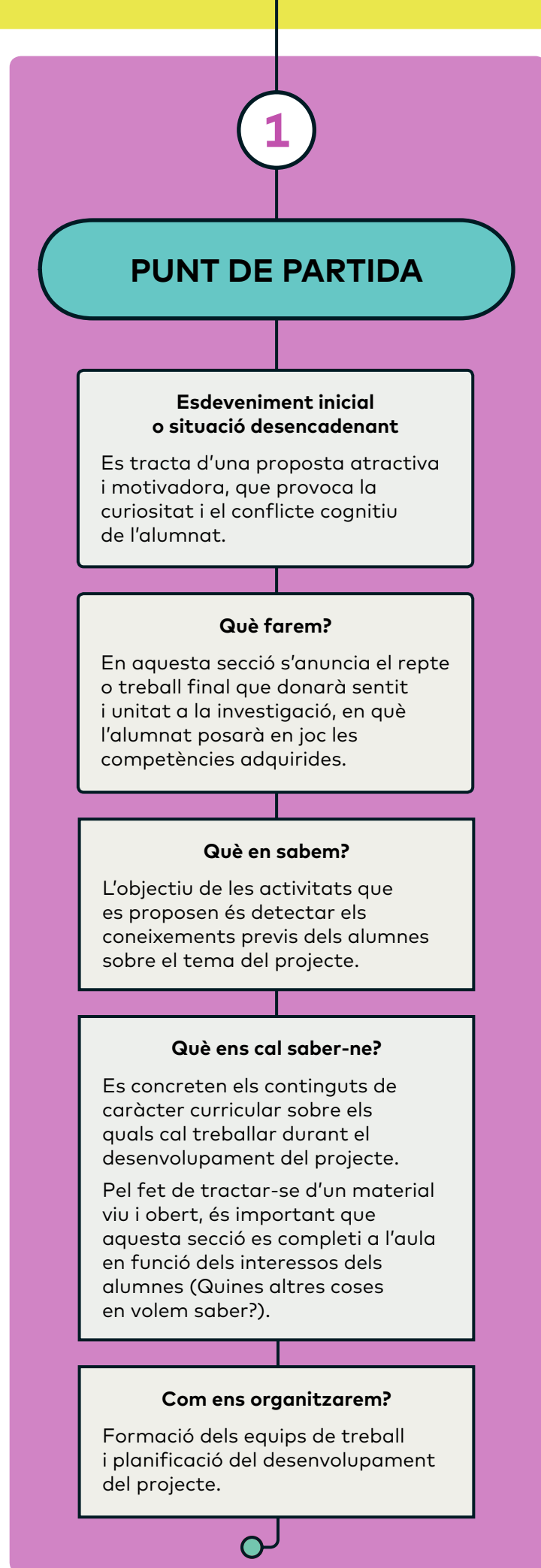
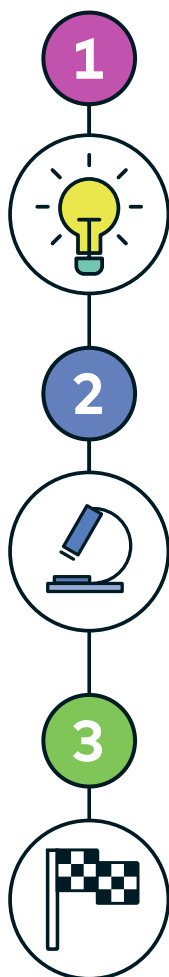
Blog SantillanaProyectos

- Propostes noves per al treball amb els projectes
- Articles relacionats amb les noves metodologies d'ensenyament
- Espai per a l'intercanvi d'experiències entre els docents

Estructura d'un projecte

Un projecte Santillana consta de tres fases o etapes: una fase inicial, anomenada **Punt de partida**; una fase intermèdia amb les **Tasques d'investigació**, que és l'etapa central del projecte i la més extensa; i a l'últim, una etapa final, **Acabem el projecte**, en la qual l'aplicació del que s'ha après i la comunicació pública del treball final tenen el protagonisme.

2

TASQUES D'INVESTIGACIÓ

Cada projecte s'estructura en **diverses tasques d'investigació**, que tracten els aspectes del tema sobre el qual es treballarà. Les tasques s'organitzen en fitxes de treball. El nombre de tasques, i també la seva extensió, és variable.

Aquestes tasques es poden treballar en l'ordre que es presenten o segons es consideri oportú. Igualment, és possible introduir tasques noves dissenyades per l'equip docent.

En la majoria de tasques es proposa als alumnes la realització d'un **producte intermedi** (un text escrit, un mural, un treball manual, un esquema...) en el qual s'aplicarà el que han après.

En cada tasca se sol proposar una activitat específica per arxivar-la al **dossier d'aprenentatge**, la qual cosa afavoreix que els alumnes siguin conscients del seu progrés.

Al final de cada tasca s'inclou una **rúbrica d'autoavaluació** breu sobre el treball realitzat individualment o en grup.

3

ACABEM EL PROJECTE

Treball final i comunicació pública

S'ofereixen idees i propostes per a l'elaboració del producte final i per a la seva comunicació i difusió pública a les famílies i a la resta de la comunitat escolar.

Què he après?

L'objectiu d'aquesta secció és avaluar quines competències ha assolit l'alumnat i quins coneixements ha adquirit durant el projecte. Per aquest motiu, totes les activitats que es proposen en aquestes pàgines són individuals.

Valoració personal

- **EL MEU TREBALL.** Es planteja un qüestionari perquè els alumnes reflexionin sobre el treball personal realitzat i els aprenentatges adquirits al llarg del projecte.
- **EL TREBALL DE L'EQUIP.** Rúbrica per valorar aspectes diferents del funcionament de l'equip per part de cadascun dels membres, amb la finalitat de concloure amb propostes de millora.

Treball cooperatiu

El treball cooperatiu

El treball cooperatiu es deriva d'un model d'**aprenentatge inclusiu** que permet una atenció a la diversitat autèntica i propicia que l'alumnat pugui posar en joc totes les seves capacitats cognitives, socials, emocionals i personals.

Hi ha aprenentatge cooperatiu dins un grup quan es produeix una **interdependència positiva** entre els membres i s'assimilen els assoliments personals amb els del grup. Així, podem definir un grup com a cooperatiu quan es donen els requisits següents (Pere Pujolàs, 2008):

- 1 Un objectiu comú, compartit per tots.
- 2 Un estatus d'igualtat entre els membres.
- 3 Una relació d'interdependència positiva entre els integrants.
- 4 Actituds de cooperació, ajuda i exigència mútua.
- 5 Un vincle afectiu que porta a celebrar junts els èxits aconseguits.

El treball cooperatiu no és solament una opció metodològica per treballar a l'aula, sinó que també és un **aspecte formatiu** d'una gran importància. Aquesta metodologia no se centra exclusivament a aconseguir uns objectius curriculars, sinó que persegueix **formar les persones íntegrament**; és, per tant, un mitjà magnífic per al desenvolupament de totes les **competències bàsiques** establertes en el currículum.

Diferències entre grup de treball i equip cooperatiu

GRUP DE TREBALL	EQUIP COOPERATIU
Es tendeix a l'homogeneïtat.	Es busca l'heterogeneïtat.
Es forma a l'atzar.	El docent participa en la seva formació.
És de curta durada.	És de llarga durada.
Hi sol haver un líder que domina la resta dels membres, que tendeixen a inhibir-se.	No hi ha líders i tots els membres estan al mateix nivell.
No hi ha control sobre l'aportació individual a les tasques.	Cada aprenent assumeix una responsabilitat en cada tasca.
Avaluació per part del docent.	Autoavaluació de l'equip i dels seus membres, a més de l'avaluació del professorat.
No hi ha entrenament previ, es pressuposa que el grup sap treballar en equip.	El grup segueix un procés d'entrenament per poder convertir-se en equip.

Quins són els requisits per treballar de manera cooperativa?

L'ALUMNAT

ÉS EL PROTAGONISTA

- És conscient del seu progrés.
- Coneix el punt de partida i els objectius finals.
- Reconeix que l'equip afavoreix el seu aprenentatge.

EL PROFESSORAT

ÉS UN MEDIADOR

- Planifica les tasques i intervé quan cal.
- Planteja propostes obertes.
- Orienta el treball individual i el de l'equip.

L'EQUIP

ÉS LA UNITAT DE TREBALL

- Desenvolupa les tasques acordades.
- Facilita l'aprenentatge de tots els membres.
- Condiciona l'èxit individual a l'èxit del grup.

L'AULA

ÉS L'ESCENARI

- El mobiliari es distribueix per afavorir el treball en equip.
- Serveix de suport per mostrar els resultats de la cooperació.

Decàleg per al bon funcionament d'un equip cooperatiu

Perquè un equip cooperatiu funcioni bé, s'aprofitei adequadament el temps i hi hagi un aprenentatge eficaç, tots els membres han de saber quines són les normes i les han de complir:

I Respectar els materials i els espais de treball.

II Demanar la paraula abans de parlar.

III Acceptar les decisions que prengui la majoria.

IV Ajudar els membres de l'equip.

V Demanar ajuda quan es necessita.

VI No rebutjar l'ajuda de cap company o companya.

VII Realitzar les tasques que cadascun té assignades.

VIII Participar en tots els treballs i activitats de l'equip.

IX Treballar en silenci i, quan calgui, fer-ho en veu baixa.

X Complir totes aquestes normes i fer que els altres les compleixin.

PROPOSTA. Pot ser oportú que els alumnes elaborin un cartell amb aquestes normes, penjar-lo a la classe i que estigui visible en tot moment.

El quadern d'equip

El quadern d'equip és un instrument de gran utilitat en l'aprenentatge cooperatiu per ajudar els alumnes a organitzar-se millor. Aquesta eina permet observar i avaluar el desenvolupament dels equips de treball, afavorint l'autoregulació tant grupal com individual dels membres.

Cada equip s'encarregarà de preparar el seu quadern. Físicament pot ser una carpeta d'anelles o un arxivador, compartit per tots els membres de l'equip, on progressivament s'aniran afegint plantilles i fulles.

A Plantilla de composició de l'equip i distribució de rols entre els membres

Cal posar un nom al grup i identificar-ne tots els membres. També pot resultar oportú anotar les aficions o habilitats principals de cadascun dels membres.

En aquesta fitxa també es recolliran els rols o funcions que exercirà cada membre de l'equip, que normalment estarà format per quatre alumnes: secretari, portaveu, coordinador i supervisor. Aquests rols poden ser rotatoris.

En el cas que l'equip tingui més membres, es poden definir també els rols d'ajudant, responsable del material, moderador...

B Pla d'equip

En aquesta plantilla es defineixen els objectius que es persegueixen amb el projecte i el calendari de treball. De la mateixa manera que es realitza una distribució del treball i es registren els compromisos que adquireix cadascun dels membres de l'equip.

C Diari de sessions

Es tracta d'un registre la periodicitat del qual serà consensuada pels docents –es pot fer per sessions de treball o per tasca d'investigació– en el qual es recullen les activitats principals que l'equip ha realitzat i els coneixements que s'han adquirit, i es valora també quines qüestions s'han realitzat bé i els aspectes que cal millorar.

En aquest registre es poden indicar també les discussions del grup, la resolució de conflictes, els acords adoptats, la programació per a les sessions següents...

D Full de revisió del pla d'equip

Una vegada acabat el projecte, a més d'utilitzar altres elements d'avaluació, els membres de cada equip revisaran el funcionament del seu grup i valoraran si s'han aconseguit els objectius plantejats, i si tots han complert els compromisos i exercit correctament els càrrecs.

COMPOSICIÓ DE L'EQUIP

NOM DEL CENTRE:	CURS ESCOLAR:	
NOM DE L'EQUIP:	CURS:	GRUP:

MEMBRES DE L'EQUIP	AFICIONS I HABILITATS

CÀRRECS	ALUMNE / ALUMNA	FUNCIONS
Coordinador o coordinadora		
Secretari o secretària		
Supervisor o supervisora		
Portaveu		

Vivim junts

EL NOSTRE BARRI

- Presentació del projecte
- Programació
- Desenvolupament didàctic
- Avaluació
- Dossier informatiu

Presentació del projecte

El projecte **Vivim junts** s'emmarca dins l'àrea de **Coneixement del medi social i cultural**. El tema central és l'entorn immediat en el qual es desenvolupa la vida dels nens i les nenes: **el barri**. A més dels continguts curriculars directament relacionats amb aquest tema, en el projecte també es tracten aspectes d'educació viària, valoració i conservació del patrimoni, convivència i normes de comportament, reconeixement i acceptació de la diversitat... i es promou, igualment, el desenvolupament de la consciència social.

El projecte s'estructura en **deu tasques d'investigació** que no es presenten numerades; seran els mateixos alumnes els qui les numerin en funció de l'ordre de treball que s'estableixi a l'aula. **Vivim junts** és un **material obert** que es presta, a més, a introduir tasques noves dissenyades pels docents en funció dels interessos de l'alumnat. Com a **element motivador**, uns personatges, que es presenten a les pàgines inicials, acompanyaran els alumnes al llarg del projecte.

Cada tasca desenvolupa una **seqüència de treball completa**, en la qual es plantegen **activitats d'investigació** amb **criteris d'agrupació** diferents:

Per realitzar amb tota la classe.

Per realitzar per parelles.

Per realitzar en equip.

Per realitzar individualment.

L'**expressió oral** té una importància fonamental en el desenvolupament del projecte. Sigui en parella, en equip o en el grup classe, la majoria de les activitats requereixen una conversa o debat previ, i una presa de decisions col·lectiva i consensuada. El quadern de treball serà el suport en el qual els alumnes deixaran les **evidències del seu aprenentatge**, després d'haver realitzat un treball oral i de recerca intens.

A més de les activitats d'investigació, en les tasques del projecte es proposa un **treball especial** per arxivar-lo al **dossier d'aprenentatge** i una **rúbrica d'autoavaluació** senzilla, en la qual s'anima l'alumnat a reflexionar sobre el propi treball o sobre el treball dut a terme amb l'equip.

A les pàgines finals del material s'inclou un annex amb els **retallables** que es faran servir. Igualment, es proporciona un **sobre de materials** amb adhesius, làmines i suports per a treballs susceptibles de ser arxivats al dossier d'aprenentatge personal de cada alumne.

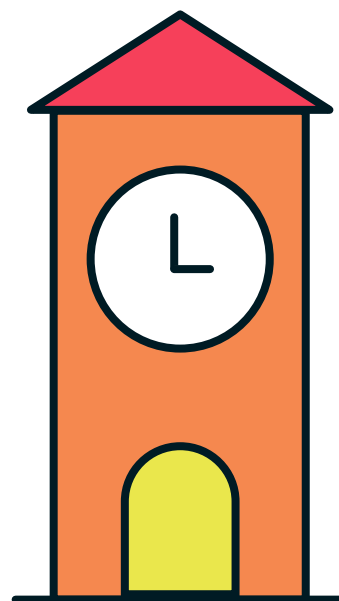
TEMPORITZACIÓ

El projecte **Vivim junts** està plantejat, en principi, perquè es pugui desenvolupar en un període aproximat de **sis setmanes lectives**. No obstant això, hi ha diverses circumstàncies que influiran en la temporització, motiu pel qual no oferim una proposta detallada de les sessions necessàries per treballar les tasques.

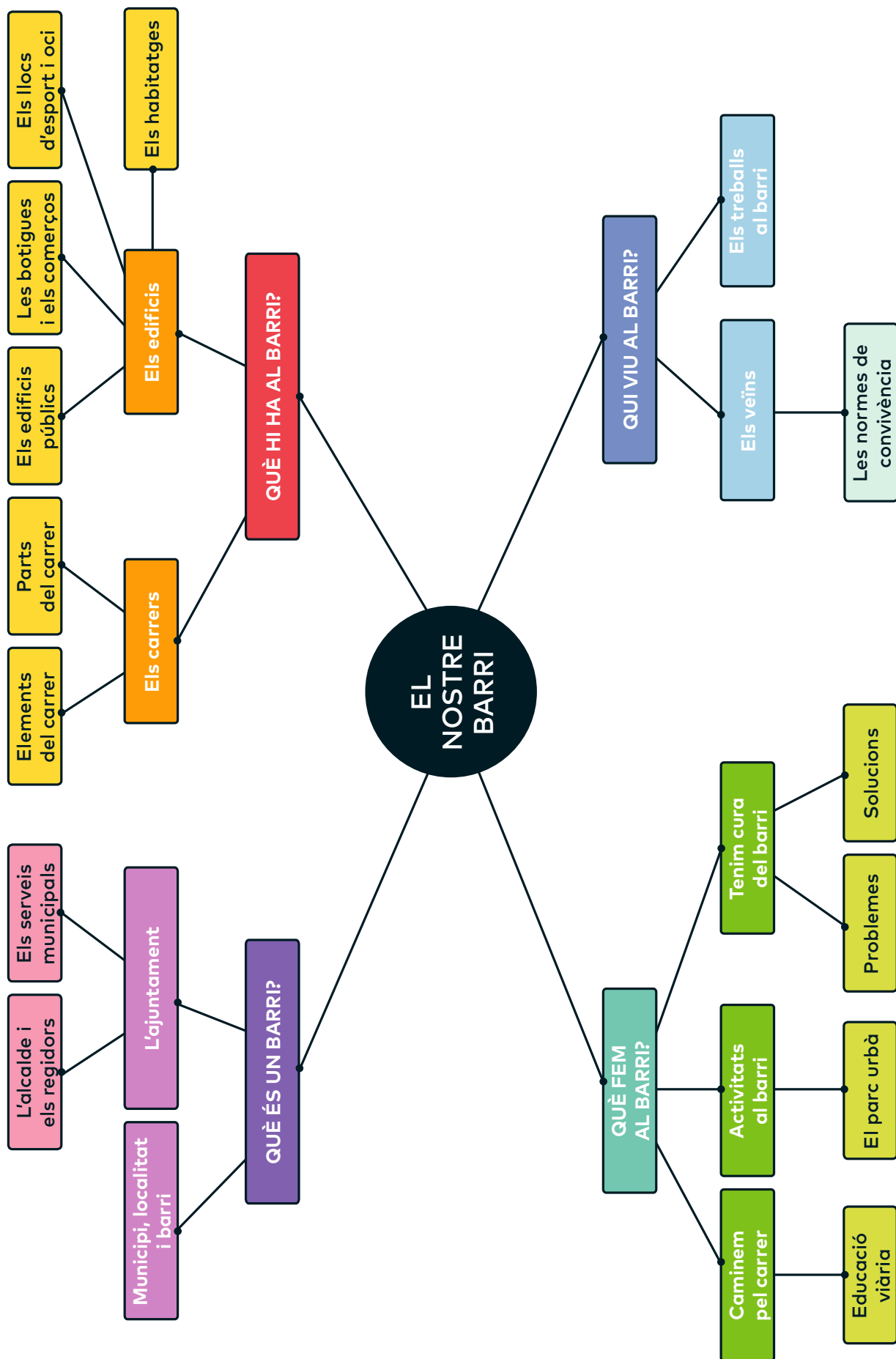
Els factors que determinaran la temporització final són els següents:

- El curs i el trimestre en el qual es treballi amb el material, i també el **nivell de l'alumnat**.
- El **nombre de sessions** setmanals que es destinin al projecte. El mínim de sessions seran les reservades a l'àrea de Coneixement del medi social i cultural en l'horari escolar; no obstant això, la nostra proposta és utilitzar també les sessions de l'àrea de Coneixement del medi natural. A més, atès que moltes tasques tenen caràcter interdisciplinari, es pot emprar una part del temps reservat per a la resta d'àrees.
- La **selecció de tasques**, ja que no és imprescindible desenvolupar-les totes, o la introducció de tasques noves per part del professorat.
- El **nivell d'aprofundiment** amb el qual es tractin els continguts.
- La realització de tots els productes intermedis, treballs plàstics i artefactes que es proposen al llarg del projecte.
- El temps que es destini al desenvolupament de l'esdeveniment inicial i a la preparació i comunicació pública del treball final, que pot tenir diferents graus d'elaboració.
- El plantejament d'**activitats complementàries** de les àrees dels àmbits lingüístic i matemàtic (finestres d'aprenentatge) relacionades amb el tema del projecte.

També hi ha la possibilitat de programar la realització del projecte en un període determinat del curs escolar –les últimes setmanes d'un trimestre, per exemple–, de manera que es realitzi un treball intensiu en el qual es destini pràcticament tot l'horari lectiu al projecte.

MAPA CONCEPTUAL

El portal web

Un element essencial de l'oferta Santillana **Projectes** és el portal web, un **espai digital** específicament creat perquè els alumnes hi busquin i seleccionin la informació i els continguts necessaris per a les recerques que han de dur a terme al llarg de cada projecte.

Al portal es proporciona un ventall ampli de **recursos multimèdia** en formats diferents: vídeos, làmines interactives, presentacions, audicions, galeries d'imatges, mapes interactius, etc. Aquests recursos es presenten agrupats en **seccions temàtiques**.

En els projectes de **nivell I**, els nens i les nenes trobaran al portal web recursos, específicament desenvolupats per a aquesta franja d'edat, amb tota la informació necessària per resoldre les qüestions plantejades al quadern. En els projectes de **nivell II** i de **nivell III**, el portal proporciona, a més, enllaços a pàgines web, prèviament seleccionades, en les quals els alumnes podran complementar la investigació.

Al quadern de treball de l'alumnat s'inclou una **icona** en aquelles activitats que requereixen buscar informació al portal web per a la seva resolució. Això no impedeix que el professorat o els mateixos alumnes puguin proposar o utilitzar altres canals i fonts de consulta.

Al portal web del projecte **Vivim junts** els recursos es presenten agrupats en cinc seccions:

1. El barri
2. El carrer i els edificis
3. Les persones del barri
4. Convivència i educació viària
5. El racó de la lectura

Tenint en compte l'edat dels destinataris, hi ha molts recursos en què prevalen els elements visuals i auditius. De la mateixa manera, els textos, siguin relats i contes infantils o textos informatius, estan adaptats a la capacitat lectora dels nens i les nenes de primer cicle de primària pel que fa a l'extensió i el vocabulari.

PORTAL WEB			QUADERN DE L'ALUMNE	
SECCIÓ	TÍTOL DEL RECURS	TIPUS DE RECURS	TASCA D'INVESTIGACIÓ	PÀGINA
1. EL BARRI	L'ajuntament	Presentació animada	L'ajuntament	Pàgina 19
	Coneixem els plànols	Vídeo	Fem servir plànols	Pàgina 35
	Barris antics i moderns	Vídeo	El barri canvia amb el temps	Pàgina 41
	Com canvien les localitats	Vídeo	El barri canvia amb el temps	Pàgina 42
	Els problemes del barri	Galeria d'imatges	Els problemes del barri	Pàgina 44
	Tipus de barris	Galeria d'imatges		
	Tipus de carrers	Galeria d'imatges	Els carrers del barri	Pàgina 21
2. EL CARRER I ELS EDIFICIS	Elements i parts del carrer	Làmina interactiva	Els carrers del barri	Pàgina 22
	Nom i números del carrer	Làmina interactiva	Els carrers del barri	Pàgina 24
	Els edificis del barri	Làmina interactiva	Els edificis del barri	Pàgina 25
	Botigues i altres establiments	Galeria d'imatges	Els edificis del barri	Pàgina 28
	Un dia al parc	Conte amb passapàgines i àudio	Un parc nou	Pàgina 29
	Carta de l'alcaldesa	Presentació	PUNT DE PARTIDA. SOS, el barri et necessita!	Pàgina 9
	Les eleccions municipals	Presentació animada	L'ajuntament	Pàgina 20
3. LES PERSONES DEL BARRI	Les associacions de veïns	Presentació animada	Tenim cura del barri i el millorem	Pàgina 45
	Els treballadors municipals	Galeria d'imatges		
	El treball de la policia	Galeria d'imatges		
	Creuem el carrer	Presentació animada	Passegem amb seguretat	Pàgina 34
4. CONVIVÈNCIA I EDUCACIÓ VIÀRIA	Reciclar, reduir, reutilitzar	Vídeo	Tenim cura del barri i el millorem	Pàgina 46
	Com és un bon veí	Làmina interactiva		
	Els senyals de trànsit	Làmina interactiva		
	Ens ocupem de totes les persones	Galeria d'imatges		
	Escolta-ho i endevina-ho	Activitat interactiva		
	Llegeix-ho i endevina-ho	Activitat interactiva		
	Ratolí de camp, ratolí de ciutat	Conte amb passapàgines i àudio		
5. EL RACÓ DE LA LECTURA	Rondalla	Conte amb passapàgines i àudio		

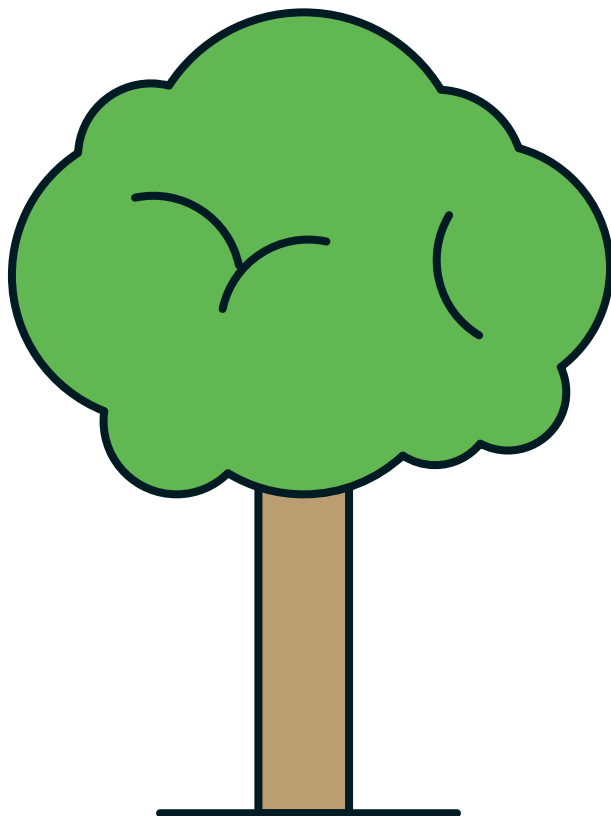
L'atenció a la diversitat en el projecte

Les anomenades **metodologies actives** i participatives, sorgides al llarg del segle passat, suposen una manera diferent d'entendre el procés d'aprenentatge dels alumnes. Per això, quan un equip docent opta per una d'aquestes innovacions metodològiques, com és el cas del **treball per projectes**, pren una sèrie de decisions que tenen a veure amb el procés d'ensenyament-aprenentatge i amb l'avaluació d'acord amb una **nova manera d'entendre l'educació**.

L'aprenentatge depèn de les característiques singulars dels nens i les nenes, que es conformen, en gran mesura, a partir de **les experiències** que cadascun hagi viscut en l'entorn familiar, social i escolar. La manera en la qual aprenen i el ritme d'aprenentatge varien, a més, segons **les capacitats i els interessos individuals**. És a dir, els aprenentatges són el resultat de processos que sempre són particulars i personals.

L'aprenentatge basat en projectes es recolza sobre un plantejament pedagògic en el qual realment es té en compte la diversitat, ja que s'afavoreix una **educació inclusiva** i una **atenció més personalitzada**. Així, podem afirmar que, com a metodologia activa i investigativa, el treball per projectes augmenta la motivació, atén la singularitat de cadascun dels alumnes i preveu els seus ritmes i necessitats diferents. És, a partir d'aquesta visió, que es pot extreure el màxim potencial a aquest material didàctic, tenint sempre com a referència el ritme que el grup necessiti.

A més, aquesta metodologia permet **flexibilitzar el currículum i seleccionar els continguts**, de manera que els alumnes desenvolupin al màxim les seves competències i les seves capacitats i hi puguin haver realment un **aprenentatge significatiu**.

La participació de les famílies

El treball per projectes és una estratègia metodològica que té múltiples beneficis: promou la curiositat dels alumnes, els motiva a aprendre, desenvolupa la seva autonomia, millora les seves competències d'anàlisi i presa de decisions, permet que obtinguin una visió crítica de la realitat, reforça les seves habilitats socials i, com acabem de veure, afavoreix que hi hagi una atenció millor a la diversitat.

Aquests beneficis es poden potenciar amb la **participació d'altres agents educatius**. Promoure la **col·laboració de les famílies** (pares, mares, germans, avis), tant en el desenvolupament del projecte com en l'elaboració i comunicació del treball final, hi aporta sens dubte més valor.

La col·laboració essencial consisteix a ajudar els alumnes en la cerca i la selecció d'informació, i a dialogar, contrastar idees i intercanviar punts de vista per donar solució a les tasques plantejades. Però aquesta contribució de les famílies no té per què limitar-se a proporcionar suport a l'alumnat fora de l'horari escolar.

La **intervenció directa a l'aula** de pares i mares és un recurs que ja s'ha utilitzat en alguns centres educatius. Aquests familiars poden realitzar exposicions o fer xerrades a l'aula, actuar com a guies per a visites als seus centres de treball, coordinar la realització d'alguna tasca d'equip... Així, la família enriqueix el projecte amb els seus coneixements i habilitats personals i professionals.

Aquesta relació família-escola proporciona als alumnes vivències personals i emocionals que afavoreixen l'aprenentatge.

En conclusió, la cooperació de les famílies en el treball per projectes no solament és recomanable sinó que resulta imprescindible per desenvolupar al màxim la potencialitat d'aquesta metodologia i, alhora, promoure la **relació família-escola**.

VIVIM JUNTS

Programació del projecte

VIVIM JUNTS

CONTINGUTS DE L'ETAPA

ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI. SOCIAL I CULTURAL	ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI. NATURAL	ÀMBIT LINGÜÍSTIC	ÀMBIT MATEMÀTIC	ÀMBIT ARTÍSTIC
Ús de les TIC per buscar i seleccionar informació. Desenvolupament d'estratègies per organitzar i recuperar la informació obtinguda. Lectura de diferents llenguatges textuals i gràfics. Ús d'estratègies per potenciar el treball cooperatiu. Planificació i gestió de projectes amb la finalitat d'aconseguir objectius. Iniciativa emprendedora. Ús de les normes de convivència i d'estratègies per a la resolució de conflictes.	Ús de materials diferents tenint en compte les normes de seguretat.	Comprensió i expressió de missatges verbals i no verbals. Normes de l'intercanvi comunicatiu: escolta, respecte del torn de paraula, exposició clara... Estratègies per utilitzar el llenguatge com a instrument de comunicació i aprenentatge: escoltar, recollir dades, preguntar...	Ordre numèric. Ús dels nombres enters.	PLÀSTICA
	Coneixement d'un mateix i dels altres. La identitat i l'autonomia personal. La relació amb els altres i la resolució pacífica de conflictes. La presa de decisions. Criteris i conseqüències. La igualtat entre homes i dones.	Consolidació del sistema de lectoescriptura. Audició de diferents tipus de textos. Lectura i comprensió de diferents tipus de textos.	Estimació i realització de mesuraments.	
	Hàbits de cura i respecte dels éssers vius.		Sistemes de coordenades cartesianes. Representació elemental de l'espai.	
Orientació en l'espai. Cartografia. Plànols i mapes. El desenvolupament sostenible. Els problemes de la contaminació.	Utilitat d'alguns avenços, productes i materials per a la societat.	Producció de textos escrits per comunicar coneixements, experiències i necessitats. Creació de textos utilitzant el llenguatge verbal i no verbal amb intenció comunicativa. Revisió i millora del text. Aplicació de les normes ortogràfiques i signes de puntuació. Cal·ligrafia. Ordre i presentació.		MÚSICA
	Construcció d'estructures senzilles que compleixen una funció.			
	Cerca guiada d'informació a la Xarxa.			
Drets i deures dels ciutadans. Entitats territorials i òrgans de govern. Les activitats productives i el sector serveis. Educació viària. Conductes i hàbits viaris correctes. El temps històric. Passat i present.				

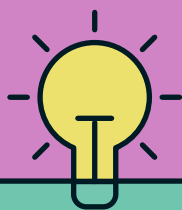
VIVIM JUNTS

CONCRECIÓ DELS CONTINGUTS

CONTINGUTS COMUNS	ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI. SOCIAL I CULTURAL	ÀMBIT DE CONEIXEMENT DEL MEDI. NATURAL	ÀMBIT LINGÜÍSTIC	ÀMBIT MATEMÀTIC	ÀMBIT ARTÍSTIC
- Autonomia personal: desenvolupament de comportaments i actituds adequades. - Cerca i selecció d'informació utilitzant les TIC. - Realització de treballs en equip. - Ús d'estratègies per potenciar la cohesió del grup. - Ús de tècniques de treball cooperatiu. - Repartiment del treball i adquisició de compromisos. - Ús correcte dels materials amb què es treballa. - Planificació del temps amb la finalitat d'aconseguir un objectiu. - Iniciativa emprenedora: planificació i elaboració d'un projecte. - Reflexió sobre el que s'ha après. - Valoració del treball propi i del treball de l'equip. - Desenvolupament d'estratègies per a la resolució pacífica de conflictes. - Desenvolupament i ús d'estratègies de raonament.	- El municipi i l'ajuntament. - Les eleccions municipals. L'alcaldia i els regidors. - Els treballadors i els serveis municipals. - Tipus de carrers. - Elements i parts del carrer. - Reconeixement d'edificis públics i de les activitats que s'hi fan. - Tipus d'habitatges. - Les parts d'una casa. - Elements naturals i humans de l'entorn. - Orientació en l'espai: el plànol. La llegenda. - Educació viària: el semàfor i el pas de vianants. - La convivència amb els veïns. - Les normes de convivència: comportaments adequats i inadequats. - Barris antics i moderns: semblances i diferències. - Passat i present: canvis amb el pas del temps. - Identificació de problemes que afecten els ciutadans. Proposta de solucions. - Les associacions de veïns.	- Respecte i cura dels éssers vius. - Classificació de residus: el reciclatge. - La cura de l'entorn i del medi físic.	- Narració d'experiències personals. - Significat de paraules i expressions. - Espectura d'adreces. - Ús i escriptura de majúscules. - Elaboració i escriptura de llistes. - Creativitat. Inventar noms per a llocs. - Descripció de persones. - Realització d'entrevistes orals. - Descripció d'escenes oralment i per escrit. - Elaboració d'un cartell. - Comparació d'imatges. - Redacció d'un text breu sobre algun aspecte històric. - Creativitat. Escriure la lletra d'una cançó. - Espectura de notícies. - Revisió i millora dels textos escrits.	- L'ordre numèric: nombres parells i senars. - El rellotge analògic i el rellotge digital. - Representació elemental de l'espai: el plànol. - Identificació i interpretació de dades.	- Elaboració d'un dibuix sobre la base d'uns elements donats. - Reconstruir figures amb elements retallats. - Representació de la realitat a través del dibuix. - Reconeixement d'elements en una imatge. - Construcció d'una maqueta amb plastilina. - Dibuix i traçat d'itineraris. - Dramatització d'una escena. - Composició i interpretació d'una cançó. - Representació d'una escena teatral.

VIVIM JUNTS

Desenvolupament didàctic

PUNT DE PARTIDA

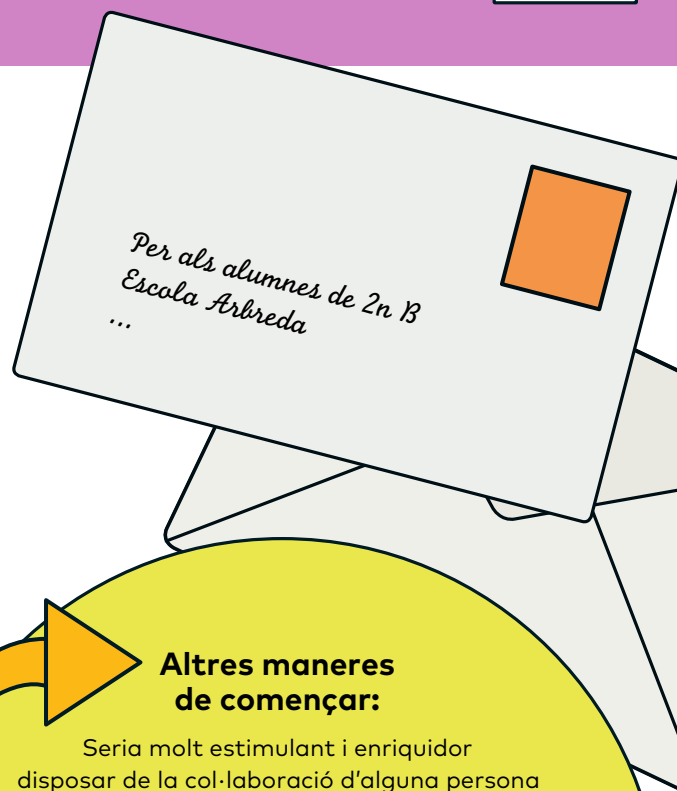
ESDEVENIMENT INICIAL

Hem rebut una carta de l'ajuntament

En entrar els alumnes a l'aula, hi haurà un sobre tancat a la taula del professor, de mida gran i amb una capçalera cridanera, que contindrà la carta de l'ajuntament que es reproduïx al dossier informatiu i al portal web del projecte.

Amb la finalitat d'encuriosir els nens, es pot llegir l'adreça del sobre i comentar: ***Aquesta carta va dirigida a la classe. Qui la deu haver escrit? Què deu voler de nosaltres?***, perquè ells parlin lliurement. Després de llegir la carta, els alumnes la comentaran.

Es pot acabar amb aquestes preguntes: ***Què fem ara? Esteu disposats a acceptar el rept?***

Altres maneres de començar:

Seria molt estimulante i enriquidor disposar de la col·laboració d'alguna persona que acudís a l'aula en representació de l'ajuntament per lliurar la carta en mà als alumnes. Podria interactuar-hi explicant-los que, arran d'una reunió que el mateix ajuntament ha mantingut amb alguns veïns, s'ha decidit demanar-los suggeriments i ajuda per resoldre els problemes que hi ha al barri o a la localitat.

Seria una bona oportunitat, a més, perquè els nens i les nenes facin preguntes relacionades amb l'ajuntament i les seves funcions.

SOS,

el barri et necessita!

- La làmina de la pàgina 8 representa una reunió a l'ajuntament de la localitat de Vilamar, en la qual els veïns traslladen a l'alcalde i els regidors els problemes que els preocupen i als quals cal buscar una solució.
- Els alumnes han de reconèixer quins personatges participen en la reunió i imaginar què deu dir cadascun. Una altra opció és realitzar una dramatització breu d'aquesta reunió.
- Un cop que els alumnes hagin escrit la carta de resposta a l'alcalde o l'alcaldeessa de la localitat, és important que la corregeixin amb l'ajuda d'algun adult. En el sobre de materials es proporciona un suport per passar en net la carta i arxivar-la al dossier d'aprenentatge. Malgrat que es planteja un treball per parelles, cada alumne n'escrirà la seva còpia final.

NOTES

CONEIXEMENTS PREVIS

Què sabem sobre el barri?

- Els alumnes han d'identificar raonadament el tipus de localitat on viuen: poble o ciutat. És important que s'obri un debat en què posin de manifest els coneixements previs que tinguin sobre la localitat.
- Comprovarem també què saben sobre el barri on viuen: com són els carrers, quins tipus d'edificis i serveis hi ha, quines activitats s'hi poden fer...
- Com a conclusió, els alumnes posaran en joc la seva competència lingüística per emplenar una **fitxa sobre el barri** (sobre de materials). Abans de realitzar el treball escrit, pot ser oportú compartir oralment amb els companys les preferències personals amb la finalitat de facilitar l'activitat escrita a aquells alumnes que puguin tenir dificultats per dur-la a terme.

Aprendre a aprendre

A la secció **Què ens cal saber-ne?** (pàg. 15) es plantegen els objectius principals del projecte.

A partir d'aquests objectius es pot construir un **mapa conceptual** senzill en el qual s'organitzin els continguts que s'han de treballar i s'integrin també aquells aspectes que els alumnes hagin proposat (Quines altres coses en volem saber?).

PREVISIÓ DE DIFICULTATS

Hi ha la possibilitat que els alumnes no sàpiguin el significat dels termes *alcalde* o *alcaldessa*, motiu pel qual seria convenient aclarir-los abans de la lectura de la carta.

TASCA D'INVESTIGACIÓ

PÀGINES 21-24

ELS CARRERS DEL BARRI

Metes de comprensió

- Quins tipus de carrers hi ha?
- Quins són els elements i les parts d'un carrer?
- Com es numeren els edificis d'un carrer?

Seqüència d'investigació

- La primera investigació que es planteja persegueix que els alumnes identifiquin diferents tipus de carrers amb la finalitat que siguin capaços d'anomenar-los i de reconèixer-ne les característiques. També es treballaran les diferències i les similituds entre els espais que hi ha en un barri o localitat. Pot ser interessant establir comparacions amb els carrers i les places del barri propi.
- Per treballar sobre els elements i les parts del carrer (pàg. 22), es disposa d'un recurs web i de la **làmina Què hi ha al carrer?**, inclosa al sobre de materials, que pot resultar de gran utilitat a l'hora d'identificar-ne els diferents elements. Encara que es planteja un treball per parelles, pot ser interessant complementar-lo amb una posada en comú entre les parelles de cada equip.
- En el cas que el centre estigui en una localitat petita i que els alumnes no hagin vist mai un carril bici (pàg. 23), se'n pot explicar la funció: es tracta d'una part del carrer reservada específicament per als ciclistes, amb la finalitat que puguin circular amb seguretat.

PARAULES CLAU

TIPUS DE CARRERS

- carrer per a vianants
- avinguda
- plaça
- carreró

PARTS DEL CARRER

- vorera
- vorada
- calçada
- carril bici

ELEMENTS DEL CARRER

- pas de vianants
- paperera
- semàfor
- contenedor d'escombraries
- fanal
- habitatges
- senyal de trànsit
- comerç
- banc
- quiosc

RECURSOS DE L'ESPAI WEB PER A LA TASCA

- Tipus de carrers**
Galeria d'imatges (secció 2).
- Elements i parts del carrer**
Làmina interactiva (secció 2).
- Nom i números del carrer**
Làmina interactiva (secció 2).

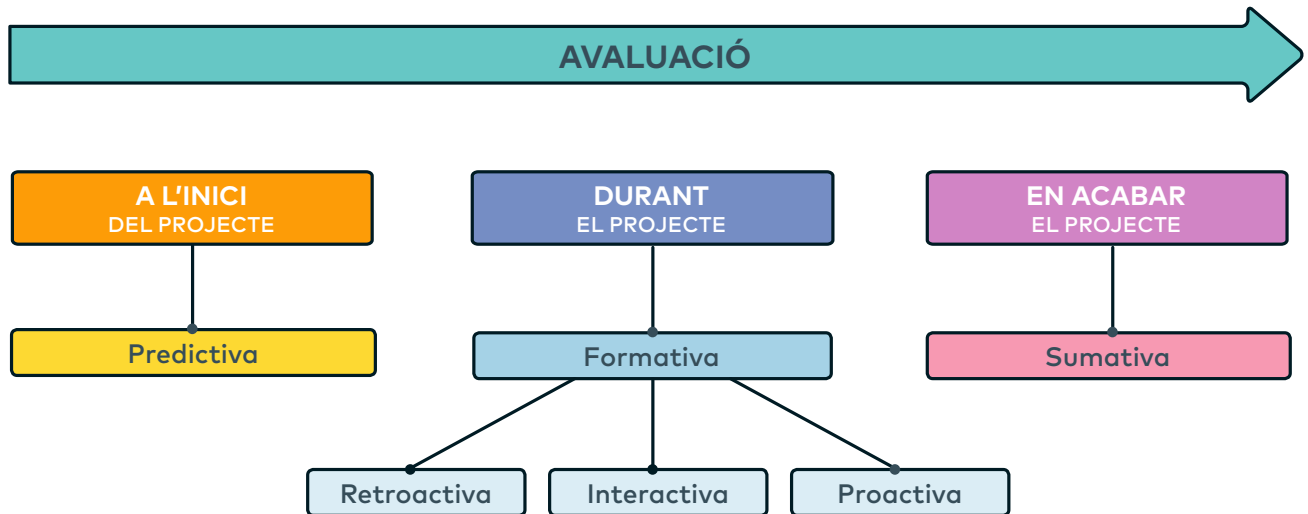

VIVIM JUNTS

Avaluació

L'avaluació en el projecte

En els materials de la sèrie Santillana **Projectes**, l'avaluació es concep d'una manera integral i es desenvolupa durant tot el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Per dur a terme l'avaluació, es proposen eines i instruments molt diversos.

AL QUADERN DE TREBALL DE L'ALUMNE

- Activitats per a la valoració de coneixements previs
- Rúbriques en acabar cada tasca
- Dossier d'aprenentatge personal
- Autoavaluació final orientada als continguts
- Qüestionari de valoració sobre el treball individual
- Rúbrica de valoració del treball en equip

AL MATERIAL DEL PROFESSORAT

- Rúbrica per avaluar els treballs del dossier d'aprenentatge realitzats per l'alumnat
- Rúbrica de valoració del treball final
- Rúbrica per valorar l'aprenentatge cooperatiu dut a terme pels equips
- Rúbrica general del projecte

RÚBRICA GENERAL	ACOMPLIMENT BAIX	ACOMPLIMENT MITJÀ	ACOMPLIMENT ALT	ACOMPLIMENT EXCEL·LENT	PERCENTATGE DE VALORACIÓ
	1	2	3	4	
DEMOSTRA INTERÈS PER L'APRENENTATGE	Es mostra poc motivat en la realització de les tasques del projecte. Mostra dificultats per explicar què aprèn.	Mostra interès i manté l'atenció, però no durant totes les activitats. És capaç de verbalitzar alguns dels aprenentatges realitzats.	Mostra interès i manté l'atenció durant la realització de les activitats. És capaç de verbalitzar molts dels aprenentatges realitzats.	Mostra molt interès i motivació per totes les activitats proposades. Es planteja bones preguntes, aporta idees i punts de vista.	
MOSTRA INTERÈS PER LES APORTACIONS DELS COMPANYYS	No s'integra adequadament en l'equip de treball. Sol mostrar-se individualista.	Mostra interès per algunes aportacions dels companyys, però no de forma constant. Li costa escoltar els altres.	Mostra interès i escolta de manera habitual les aportacions dels companyys, encara que no sempre recull o sintetitza les idees dels altres.	Mostra interès i escolta de manera activa les propostes dels companyys. En recull les idees més rellevants i les sintetitza.	
PROPOSA IDEES PER INICIATIVA PRÒPIA	No demostra iniciativa ni proposa idees o bé solament ho fa quan se li demana expressament.	De vegades mostra iniciativa i proposa algunes idees, sobretot quan el grup l'hi requereix.	Mostra iniciativa personal i proposa idees sovint.	Mostra molta iniciativa, fent propostes sempre que és oportú.	
RESOL LES ACTIVITATS PROPOSADES	Mostra dificultats per resoldre moltes de les activitats proposades en les tasques del projecte.	No sempre és capaç de resoldre les activitats proposades en les tasques. Les respostes no són sempre adequades.	Resol de forma habitual la gran majoria de les activitats proposades. Les respostes són adequades.	Resol totes les activitats proposades en les tasques del projecte. Les respostes presenten profunditat, detalls i exemples.	
S'AUTOAVALUA ELS APRENENTATGES	No entén el mecanisme d'autoavaluació que es proposa al llarg del projecte.	Comprèn el mecanisme d'autoavaluació que es proposa en el projecte, encara que en fa una anàlisi superficial.	Entén el mecanisme d'autoavaluació que es proposa en el projecte. Fa algunes reflexions encertades sobre el seu aprenentatge.	Entén el mecanisme d'autoavaluació que es proposa en el projecte. Sempre es mostra reflexiu i crític en relació amb el seu aprenentatge.	
DEMOSTRA HAVER ADQUIRIT CONEIXEMENTS NOUS	Un cop acabat el projecte, li queden llacunes de coneixements importants.	Un cop acabat el projecte, mostra uns coneixements bàsics sobre els continguts que s'han treballat.	Un cop acabat el projecte, demostra un domini suficient de tots els continguts treballats.	Un cop acabat el projecte, demostra un bon domini dels continguts treballats i és capaç d'aplicar-los.	

VIVIM JUNTS

RÚBRICA DEL DOSSIER D'APRENTATGE

RÚBRICA DEL DOSSIER D'APRENTATGE	ACOMPLIMENT BAIX	ACOMPLIMENT MITJÀ	ACOMPLIMENT ALT	ACOMPLIMENT EXCEL·LENT	PERCENTATGE DE VALORACIÓ
	1	2	3	4	
TÉ CURA DE LA PRESENTACIÓ DELS TREBALLS	Els treballs inclosos en el dossier d'aprenentatge presenten desperfectes (estan trencats, arrugats...). No s'observa netedat en la presentació. Moltes activitats estan incompletes.	Els treballs no presenten desperfectes ni estan guixats, però no s'ha tingut cura de la presentació. Algunes activitats estan incompletes.	La gran majoria dels treballs s'han fet adequadament, amb netedat i tenint cura de la presentació.	Tots els treballs s'han fet adequadament i s'hi observa molta cura en la presentació.	
ORGANITZA ADEQUADAMENT ELS TREBALLS DE LA CARPETA	Els treballs inclosos a la carpeta estan desordenats i manquen de data i/o de nom.	Els treballs inclosos a la carpeta tenen una organització millorable i solament alguns estan datats.	Els treballs inclosos a la carpeta estan organitzats en funció de la data de realització, encara que aquesta no sempre hi està registrada.	Ha identificat tots els treballs, hi ha registrat la data i els ha organitzat adequadament.	
FA LES ACTIVITATS DEL DOSSIER D'APRENTATGE CORRECTAMENT	Algunes de les activitats no s'han dut a terme, unes altres estan incompletes o mal resoltes i no s'han tingut en compte les propostes de l'equip o del professorat.	Diverses activitats s'han completat malament. S'han tingut en compte algunes de les propostes de l'equip o del professorat.	La majoria de les activitats s'han completat correctament. S'han tingut en compte les propostes de l'equip i del professorat.	Totes les activitats s'han completat correctament. S'han tingut en compte les propostes de l'equip i del professorat.	
APLICA EN ELS TREBALLS DEL DOSSIER D'APRENTATGE ELS APRENTATGES REALITZATS	El dossier d'aprenentatge no posa de manifest l'assimilació dels continguts treballats en les tasques del projecte.	El dossier d'aprenentatge posa de manifest l'assimilació d'alguns dels continguts treballats en les tasques del projecte.	El dossier d'aprenentatge posa de manifest l'assimilació de la gran majoria dels continguts treballats en les tasques del projecte.	El dossier d'aprenentatge posa de manifest l'assimilació profunda i significativa de tots els continguts treballats en les tasques del projecte.	
FA UNA REFLEXIÓ SOBRE EL PROPI APRENTATGE	No és capaç de valorar adequadament el treball realitzat. No identifica les dificultats amb les quals s'ha trobat.	Realitza alguna valoració sobre el seu aprenentatge i el treball realitzat, però és superficial o poc argumentada. Reconeix solament algunes de les seves dificultats.	Valora el seu progrés en l'aprenentatge a partir dels treballs realitzats. És conscient de les seves dificultats.	Fa una reflexió adequada sobre el seu procés d'aprenentatge, demostrant que és conscient dels seus assoliments i dificultats. Manifesta interès per millorar.	

VIVIM JUNTS

Dossier informatiu

• AJUNTAMENT •

Per als alumnes de primària

5 de març

Benvolguts nens i nenes:

Soc l'alcalde de la vostra localitat i vull demanar-vos que col·laboreu amb l'ajuntament.

En els últims temps s'han produït alguns problemes al barri: hi ha bosses d'escombraries fora dels contenidors, el parc està descurat, algunes persones no recullen els excrements dels seus gossos, no s'usen les papereres, el fum i el soroll del trànsit molesta els veïns...

Us demanem ajuda per intentar solucionar aquests problemes i aconseguir que el barri sigui un lloc més agradable per a tots els veïns.

Esperem les vostres idees!

Fins aviat

Signat: L'alcalde